

K 719

610012311

COBISS

К 719
12

СИ БЕ МИ ЛИ ЧИ Ђ

КЊИГА ВЕЧНОСТИ

ФИЛИГРАНИ

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА.
БЕОГРАД 1922.

После „Књиге Радосџи“ — „Књига Вечносџи“: а морало би биџи обраџно. „Књига Вечносџи“ је само џумачење и џуџ којим се дошло до резулџаџа, који је реалисан у „Књизи Радосџи“. Кад, кроз неодређено време, буде завршен „Пуџ кроза свеџ“ — онда ће се заокруглиџи један сисџем мишљења, основан на вечним, инџуџивним законима Живоџа.

*Троје ми је чудесно, а четвртога
не разумијем:*

*Пуш орла у небо, пуш змије по ши-
јени, пуш лађе посред мора и
пуш човечји к дјевојци.*

*Приче Соломонове Гл. 30.
чл. 18. и 19.*

Имаде дана када враћа се,
као у дом оца блудни синови,
као залутали у луку бродови,
све наше натраг у нас враћа се:
све успомене безбројне, све жудње,
све наше жеље небројене, мисли
све наше бродоломне, ох, све наше!
поново у нас враћа се,
као кад би свака зрака се
натраг у сунце вратила.

А снови најсветлији,
и речи сакривене
(још никад неречене!)
из душе осамљене
на цела јата дижу се
и, као ждралови, са криком,
над главама нам вију се.

И лете увек, непрестано,
те наше тице најчудније,
далеке чежње, недокучиве,
безбројни, светли знаци,
и кликћу увек, бесконачно...

Данас
и мој је један такав дан!

Велика, вечна тајна живог свега,
живота тајна недокучна, дивна,
ко жудња тела најстраснија, силна,
данас
говори са мном;

данас се светли уздижу нада мном
сви моји сни и чаробне све речи:

данас је мога тела узвишење!
Данас је мога тела узвишење!

О, како поју нада мном,
сни моје вреле младости!
О, како лете нада мном,
као пролетни облаци;
и играју, и играју,
ко полудели јагањци.

А ја са мојим чувством вечитим,
са чежњом мојом жарком, великом
несавладивог мог задовољења,
ко у сну,
трептим сав, летим, носим се
за невиђеном, бескрајном лепотом,
за вечним чаром свих на земљи жена,
што, као огромно клупко облака,
развијају се, чаром, преда мном,
у невиђено мноштво облика,
и нечувено число поклика.

О, како поју нада мном,
сни моји вреле младости!
О, како лете нада мном,
као пролетни облаци;
и играју, и играју,
ко полудели јагањци...

Ал гле, (чудо!):
у тајни вечној мога жуђења,
из тог облака огромнога, бела,
од бесчисленог броја дивних тела
постаје само један женски лик!
Ох, ено,
опет је овде, опет преда мном
та иста, вечна,
незнана, тајна, несретнута жена!

Сва сјај, сва мир, сва јасна чистота;
сва обећање, сва задовољење,
стоји преда мном, као тајно знамење,
ко тајни смисао мога живота!

А поју поју нада мном
сни моје вреле младости!
и лете, лете нада мном,
као пролетни облаци,
и играју, и играју,
ко полудели јагањци.

Сам, посве сам.
Из самоће хтео бих залуд.

Самоћа пуста, огромна, бескрајна
около свуда, и мостова нема
између мене и између света.

Кроз моје тело бије млаз ватре,
страст пламом цвета:
ври све у мени,
као у жутом, великоме срцу
расцветаног младог сунцокрета.

Сав сам у себи! Ко жица запета
звучим сав једним сном задовољења,
а моја жудња
трешти у мени,
ко тајанствена трубља објављења,
сјаји у мени,
ко мисо вечна, пре свега зачета.

Ко си ти? Ко си? што се јављаш тако
сва тајна, дивна, посећ са собом
самоћу страшну тела мог и душе,
да само мислим бити са тобом,
да зовем те и тражим увек, ко си?

У мени си сан,
у телу мом жудња,
ал негде незнано
ти живиш, ја знам!
јер смисао живота
не познаје блудња,
а тајна Вечности
не познаје лаж.

У мени си сан,
ал негде, далеко,
ти чуваш смирено
цвет своје младости,
као чисту светињу.

О, негде далеко!

А можда близу,
мени најближе,
да руке пружим ли
паст ће, као венац,
око врата твог.

А ваљда далеко,
да, кад бих ишао
и године и године,
небих те наћи могао,
и, можда,
наћи те нећу никада
и наша чежња бити ће
тек једна жудња вечита,
тек жеља неугасива,
тек вечни, вечни сан...

Где си? Где живиш? Где те наћи? Камо?
Једина моја жено незнана!

О, ја те вечно видим пред собом,
ко мираж светли негде у висини,

носећ те вечно у жару својему,
у свога тела љубавној дубини!

Носећ те вечно
у чежњи лудој тела мојега
чисту, пречисту, још од времена
када не беше светова,
кад земља не беше саздана,
жудњом позвана
ти ми се јављаш у мог тела сну
да:
сећања мрачна моје Вечности,
сва пробуђена твојом лепотом,
буду
вечито будна, никад не замру.

Снови моји светли, летите;
речи моје брзе, крените,
достигните ми девицу
лепшу од свих девица:
ви ју сни очарајте,
а ви ју речи убедите,

доведите ју свечану,
у оделу звездану
с очима од аметиста,
са венцем око чела,
а снежна, бела тела
и усница ко пламен,
а душом да је чиста,
а душом да је бела,
као крин чистоће знамен!

И одоше сви моји снови радосни,
сви моји сни и чаробне све речи.

Гледам их како одлазе
сни моје жудне младости,
брзо, као ветар библијски,
и носе се, и носе се
у непознате крајеве,
ко навештења ангели,
небеске силне војводе...

Сећам се јасно када први пут
преда ме стаде у сну откровења
ова највећа
и бесконачна тајна тела мог.

Као и мени: свуд беше цвеће;
као и у мени: свуд беше пролеће!

С висина на свет, чаром, лила се
велика песма простора,
бесконачна песма висина.

Великом жудњом
трепташе моје тело младићско;
великом жудњом
шапташе моја усна трепетна:
звах, клицах, али ме нико не зачу
у бесконачном свега простору,
у провалији Вечности Живота!

Бацах се горећ, измучен
на песак влажни, шумни приморски:

плашећ се: сâм,
а преда мною:
бескрајни јаз, бесконачни јаз Вечности;
плашећ се: сам
а за мною:
бескрајни јаз, бесконачни јаз Вечности.

Као пустињак древне Етиопије,
мучих се жарком жудњом свога тела.

Тело ми жарком изгараше жудњом,
као пустињак
већ видех нека чудна привиђења.

Ал' чудо!

У давна доба, давна времена
пустињак древни, верујући, с тела
да неће достић духа свог спасења:

Пустињак древни, древног времена
бичем и постом мучио је тело,
грех свој ломио тврдоћом камена,
а ја?...

А ја, у своје жудње заносу,
ја незнах више граница за тело,
ни за дух: све се слило скупа;
у јаркој, пуној светлости се купа
једно и друго:
једно и друго, као снег, све бело.

Једно и друго у заносу јарком
прешло је међе пролазног; све дубље
тонећ у тајне Недокучног,
заронише у Вечно,
горећ,
као две светле запаљене зубље

И моје тело постаде
лако ко дах. Чудотворно
оно се диже право пут небеса!

Достигох прве облаке и седох
на први сјајни облак небески,
па пловим тако у чаробном сну
пролазног, грешног, похотнога меса.

Разоткрише се преда мном небеса,
а сва висина
сија у светлу бескрајних чудеса!

На облаку брзом јурих, заносно,
по небесима, све више к висини,
без знања докле, без питања куда...

Наједном, горе, мени се учини:
у сјају сунца, у највећем светлу
спушта се један облак ка дубини.

Силази облак златан, спушта се;
брзином стреле, иде ка мени.

На ме већ пада сјај му пламени.

Силази облак златан, спушта се;
на њему неко светлим сунцем сја.

Ал тајна магла још све овија;
кад ће да чистим сунцем засија!?

Чудо! Као руком чудотворца
нестаје одједном магле...

На облаку дивну деву спазих тад!

А дева светла у сјају се диже,

и чедна, тајна, дева најчистија
силазећ мирно, иде ми све ближе.

Ево је, она је сада крај мене!

Падох пред њу на колена.

О, тиха, о чедна! Противречност моја!
Ја страсти пун, а ти свих врлина:
ти немаш лажи гадних као ја,
ти немаш страшних грехова као ја,
ти си из небеских висина! —

— Ја сам грешан, ја сам светоскрван,
а ти си чиста попут свих ангела;
ја црн сам гавран страсти и свештеник греха,
а ти си, као голубица, бела. —

Блажена, љубави пуна;
чистота је с тобом;
благословена ти међу женама;
сва раскош света у твојим је женама;
блажен ко те узбере,
као плод на највишој грани;
свето нека је име твоје,
вечан нека је мој жар,
Амин! —

Молих се тако сав у трепету
кличећи пред њом на коленима.

Чеках речи њене, она ћуташе.

Мучен сав својом страсном жудњом
гледах ју, увек, мислећ' у себи:

да ли је њена усна топла, врела?
Када је њена рука тако бела,
каква под њеном одећом се крије
лепота и драж још недирнута тела!

Не могах више одолети себи!

Жено, најлепша међу женама!
тело своје обнажи,
разгали свој прекрасни стас,
да прође моја жудња по њему,
као што по једној души
пролази
топли, заљубљени глас!

— Да прође моја страст по њему,
као што по мирноме мору

пролази ветра дах;
као што по широком пољу,
пуном белогa цвећа,
пролази облака сенка:
ја бацам пред твоје ноге
најжарчу жудњу свог тела! —

На ове речи
она пробледи сва и затрепта.

И тада: као Мадону у легенди,
облак ови ју, а лахор одне ју
к небеској, недостижној страни.

Ја остах сâм, ја остах сâм...

И питах се: да ли тело,
грешно и пуно страсти,
саздати може такав рајски сан!?

Сунце је летње палило,
ја бијах сâм, сâм, посве сâм.

Одакле овај дивни, чудни сан? —
питах се тражећ своје привиђење.

— Одакле ово моје узнесење? —

— Из греха? (Јер је тело грех,
кроза њ не можеш достићи спасење,
рекоше они
који познаше тела искушење!)

Одакле овај чудни, дивни сан? —

Певаше негде неко о љубави:
две мале тице на високој грани,

два цвета мирис о љубави зани:
друг друга гледе вечно зачарани.

А ја занесен својим јасним сном,
опијен страсним криком у мени,
још увек слушах зов мој пламени,
и све што шапће и све што ми збори,
са словом јарким и са тајном речи,
кроз чула моја и кроз осећање,
кроз цело тело што као ватра гори.

Па идућ' тако,
и гледећ свуда около, нада мном,
спазих у свему, осетих у свему:
на земљи и у мору,
на небу високоме,
у листу трепетноме,

у цвету маленоме,
у свему, као у мени,
овај глас тајни, недокучни, силни:
и ја разумех:
глас вековечни
Непролазности, Вечности Живота!

Сви заиграше радосни надамном,
сви моји сни и кликоше све речи:

О, непозната моја једина,
девице моја дивна,
по теби
Живота Вечног
чух величанствен у мом телу крик:
данас у мени певала је Вечност,
највеће данас ја видех знамење,

то тело хтеде:
бескрајно своје, вечно, продужење! —

О, непозната моја једина,
тобом занесен,
жудњом узнесен,
ја видим бесконачни
у Вечности свој пут! —

И рекох тада сам себи:
— ово је мој највећи дан!

Ја ћу отићи по свету,
да тражим своју девицу:
да тражим свој сан,
своје Вечности сан.

И нећу мира желети
докле је дивну не нађем:
наћи ћу је чедну, прекрасну,
и бит' ћемо у нашој љубави,
као она два цвета у пољу,
као оне две тичице на грани.

И дигох се у свој највећи дан,
да тражим своје Вечности сан!

— Звати ћу свуда именима неба
тражећи своју деву једину:
певаћу свуда песме љубави
узвеличујући своју једину.

Где видим један витки женски стас,
поћи ћу,
да видим је л' то моја једина;
где чујем пева танки женски глас

трчаћу,
да видим, да л' то пева моја једина. —

И кренух, се у свој највећи дан,
да тражим свој сан,
да тражим своје Вечности сан.

Раскрише се преда мном сви путе,
све бесконачне, све чаробне стазе;
раширила са преда мном сва земља:
сва њена чарна, бескрајна дивота:
и поче мој бесконачни и дуги,
тајанствен пут маштања и живота.

Лепршају све тице;
дижу се из мора облаци;

шуме све крошње;
умиле су своје лице,
у јутарњој чистој роси,
све руже;
настројили су своје свирке
сви скакавци;
рашириле су своја крила
све бубе;
море је такнуло све своје дирке:
хори се песма жуђења,
велика песма жуђења!

Одасвуд се је дигнула;
цела је широка земља
тек један загрљај!

Донели су ветрови
прашак жуђеном цвету;
донели су крила тичици
тицу жуђену у лету:
донела је неба висина
облак жуђени облаку:
стреми сва тајна мора пучина

(плодоносна ће бити њена дубина!)
сва је огромна земља
тек један загрљај,
велики један загрљај!

Тад, као рани, радосни звон,
запева мој скривени Неко
радошћу својом у мени:

— Доћи ће, доћ' ће она!
Доћи ће, доћ' ће она! —

Свуда су брсне зашумиле гране,
као безбројна звона:

— Доћи ће, доћ' ће она!
Доћи ће, доћ' ће она! —

Свемоћним певаше гласом
нада мном васиона:

— Доћи ће, доћ' ће она!
Доћи ће, доћ' ће она! —

И ја радосно кликох:

— Доћи ће, доћ' ће она!
Доћи ће, доћ' ће она! —

На то, као најјачи гром,
насмеја се неко пакосно
свом злбом у самоме мени:

— Замислити ће о животу
највећи, најлепши сан,

и отворивши врата широко,
стати ће на праг срца свог
и кликнути ће човек:

— О, ви што мимо идете,
сâм сам, жељан љубави,
хоће ли ко да уђе
у тајну мог живота? —

И чекаће, и чекаће...
ал' залуд он је клико:
нико неће ући, нико,
све ће му бити туђе!

Изаћи ће на путе човек
и кликнуће:

О ви што вечно идете,
сâм сам, жељан љубави,
хоће ли ко да уђе
у тајну мог живота?

И чекаће, и чекаће,
ал залуд он је клико:
нико неће ући, нико,
све ће му бити туђе!

А ако уђе, ући ће
тек онај што је изгубио
свега овога смисао,
и исмејаће му најсветије,
што је он из Земље
из Неба, из Природе удисао,
и све ће му бацити под ноге:

и овај биће мудар,
а онај биће луда...

Крикнух...

А у мени продужише пев свој
и вера и неповерење,

наизменице,
чудих се
како дивном хармонијом поста
њихов несагласни пој!

Млад, пун заноса
и лирског расположења,
по пољима лутах,
по ливадама блудих:
у свим жбуновима,
у свим бокорима,
по свим шумама,
по свим брдима,
на свим изворима
тражих свој сан,
своје Вечности сан.

И говорих жбуновима:
— о, жбунови,
ја ћу вас украсити цветом

ако ми дате моју једину;
и говорих бокорима,
о, бокори,
ја ћу вас позлатити светлом
ако ми дате моју једину;
и говорих шумама,
о, шуме,
ја ћу вас прославити светом
ако ми дате моју једину;
и говорих изворима,
о, извори,
воду ћу вам прогласити светом
ако ми дате моју једину. —

Прилазих мору и позорно слушах,
што прича тако чаробно и тајно,
у дубинама да л' је, посред алга,
далеко од свих људи,
заронио и смерно створио
тихи, свој најтиши стан
мој тражени, мој неналазни сан?

Слушах безгранично море,
а оно шуми и шуми,
пљуска о жало и шуми:
сан, диван сан, диван сан, сан...

Небеса светла гледах нада мном
где иду немо изнад мене и Земље,
прекрасни цвети неба, бесмртни:
недокучиве моје вечне жеље.

Гледах ту дивну песму жуђења
написану пламеним словима,
вечну, бесконачну песму жуђења,
вечиту мајку мојим сновима.

Гледећи тако узнесен, са Земље,
како занети вечно једни другим

кроз Вечност, својим вечним путем, језде
и трепте жаром сва сунца и звезде,
мишљах:

На Земљи сигурно
ја нећу наћи своју једину:
она је сигурно на небесима,
она је сигурно међу звездама!

О, дивне звезде небеске,
ви вечне жеље љубави,
међ вама мора да скрива се
прекрасна моја једина:
њене су очи драго камење,
њена је душа истина,
на лицу носи знамење
љубави и чистоће,
не скривајте ју, звезде,
спустите
с неба ју к мени на земљу! —

Ал прође време лирике,
и фантастичног заноса,
и грађења у ваздуху,
а дође збиља живота,
баци ме у свет огромни:
и уђох у град велики,
прођох кроз врата велика;
град цео одјекиваше
од весеља и клика.

Шумљаше силни, безгранични град
тонећ сред поноћног сјаја;
одасвуд се дизаше песма весеља,
хука без конца и краја:
кликтаху трубе, лупаху кола,
светло помамно кликће,
одјекиваху зграде, тутњало све је,
као да из утробе земље
вулкан се диже и сикће...

Ко ће да тражи звезде на овим
вечито тамним небесима?
Ко ће да мисли о својему сну
пред оваким света чудесима?!

О, драги мој, о, драги мој —
свакоме ко је туда прошао
страствено певаху жене:
— о, драги мој, о, драги мој —

Одговараху пјано весели људи:

— Лепе сте, дивне сте, као сунца и звезде,
и лепше но оне што на небу сјају:
оне су небеске далеке, бескрајно далеке!
С вама се одмах у рају! —

Вукло се мноштво весело:
све страсти гласно певаху,
све очи пламом гораху;
— у живот! — свако је клицао,
— у живот! — све је викало,
— у живот, пуни живот! —

И повуче ме мноштво пјано и плахо:
и поста мојом њихова пјаност,
и мојом њихова радост,
и смех њин мојим смехом,
и грех њин мојим грехом.

Ступих у страшни, најстрашнији храм
где блуду служи Вечност,
где наслади службује жиће,
где страст се пије пјано и лудо,
као пламно, најпјаније пиће.

У сјају огледала,
као од алабастра бела,
нудише радост Вечности
свим срцем дивна тела.

О, смејаху се весело
те изабране жене!

А ми клицасмо сви узнесени,
све јаче, све силније, боље:
певасмо сви ми радосни жићем,
ми људи добре воље:

— Лепе сте, дивне сте, као сунце и звезде,
лепше но оне што на небу сјају:
оне су небеске далеке, бескрајно далеке,
с вама се одмах у рају! —

Под бесконачним небесима,
окружен песмом вечног заноса,
пун клика Вечности Живота
стојим сâм. . . .

Пред очима ми лебди опет она
незнана моја драга, најчистија!

Тако сâм, смерно чекам
повратак својих снова,
што радосно одлетеше
и данас тражећ девицу,
незнану моју девицу...

А када паде тишина
у мојем телу немирном,

и у мени се утиша
сва моја страст и жудња,
о, они ће се вратити,
сви моји снови радосни,
о они ће се вратити,
ко голубови уморни
од узалудних блудња.

И биће песма свршена.

Тако, пун жудње и маште своје пун,
ја тражим залуд сан свој луд;
тако, упознах жене безбројне
куд води цео света круг,
ал залуд, увек залуд...

Велики сан мог тела не дочека
велики дан свог вечног остварења,
руши се, чудно,
вечном и истом трагиком човека:
неразлучењем
тренутка ситног, сопственог од Вечног!

А она сја,
моја незнана,
све више,
и постаје
све јаснија,
ко месец кад се узвија
к средини неба.

Гледам ју
и чудим се,
као да није то
девица моја ранија:

она је сада чистија,
све више призрак, прам магле,
линија....

Међутим мирно у мени дубоко,
ко бокор ружа што све већи бива
и све се новим цветом украсива,
жудња се моја тихо препорађа,
и из ње мисо најјаснија бива,
што снагом својом диже се високо
и самога се мене ослобађа.

У свему тајну осетив Живота,
у свему Вечност и себе у свему,
знам да у свему живим од векова,
знам да ћу вечно живети у свему.

Губим се тихо, нестајем полако,
у овом чудном мистерију свега,

у овој речи без увира и вира:
у овој тајни бесконачног мира,
из свега себе саздајући Љубав,
ко из тамњана кад пун миомира.

Кад, као сунце, из себе
створим вечито светло:
тајну бесконачну Љубав:
ту вечну тајну небеса,
највећи закон Живота,
смисао свих неба телеса
и свега створеног Земље:
знаћу сву бескрајну снагу,
знаћу сву тајну векова,
знаћу сву милост богова,
знаћу,
да сам разумео Вечност!

У мени ће, у мојој Љубави,
садржај свега бити,
а ја у свему:

Живићу у небесима,
живићу у дубинама,
живићу у облацима,
живићу у сунца трацима:
вечно у сваком бићу,
вечно у свакој ствари!

Тако ћу
страст свога тела провести
кроз очишћујући пламен Вечности;
тако ћу своју душу ослободити
од свег пролазног
(ода свега злога):
и заволити све ће душа моја,
доживети ће своје преображење,
и у овој свега Љубави
постићи своје вечно узнесење!

ФИЛИГРАНИ

Посвета

*Злашари из древнога Дебра,
из Скадра и Дубровника,
у шанке жице од сребра
плели су лепи свој свој сан:
и поста шако, полако,
као паучина шанки,
шанани, сложени њихов
сребрени филигран.*

*Као злашари из Дебра,
из Скадра и Дубровника,
у жице од мекога сребра,
у меке, шанане речи
ја плешем свој најлепши сан:
и швара се шако, полако,
као пучина шанки,
шанани, сложени овај
песнички филигран.*

*Доћи ће заносна Младости,
па, као што, давно, као украс,*

понеше древних златара
лети им, сребрени сан,
нека понесу у души:
од мојих израних речи,
и ситног, искреног чувства,
овај малени, фини,
песнички филигран.

Аниверсариум

21. март 1920.

Први празник пролећа.

Мирис ме рузмарина

на један такав празник потсећа.

Беше пре много година:

сањах, далеко тамо крај мора,

о далеким, невиђеним крајевима,

о рукама што милују.

21. март 1920.

Први празник

Мог тридесет-четвртог пролећа,

а моја душа само осећа

то пролеће пре много година,

далеко тамо крај мора,

и свија се око рузмарина.

Небески пашњаци

Једно бело, малено јагње,
скаче по широкоме небу
и игра и тражи:
где су остали, где је
његово велико стадо,
куд је закренуло цело?

То није малено јагње:
то је залутало једно
мало облаче, бело.

Са широкога поља
једно га дете гледа
изгубило где се,
и пружа руке спрам њега,
да га на рукама понесе.

Јапански цртеж

Пољем далеким пролази
велико стадо јагањаца.

Два јаблана у даљини,
два јастреба у висини.

Ждребе једно поиграва пољем.

Радост, бескрајна радост,
по маленом срцу мојем.

Скерцо

Април, април,
мирисан, тих,
најлепши,
у целој песми године
најзвучнији њен стих.

Април, април!
Ја сам га још
пре моје свести волио:
ја сам се у њему,
ја сам се у њему родио!

Песма љубоморног мора

Љубоморно ме гледало море
Јадранско,
најлепше море на свету,
слушајући поклике моје
сунцу и мирисном цвету,
галебу у брзome лету,
плавome бескрају неба,
далеким венцима гора,
тицама: радости грана,
и слави сунчана дана.

Љубоморно ме гледало море
Јадранско;
па онда дуж кривога жала,
у шуму огромног вала
просу се његов дуги,
презирни,
поруге пун му смех:

О, како је ужасно смешно,
тако грозно дугачак

бацати се по обалском песку
баш као наивно дете;
клицати због певања тице,
певати због светлости сунца,
због мира залива тихог:
то значи лагати сваког,
волити сваког и никог! —

Тако је шумило море
Јадранско,
најлепше море на свету!

А ја одговорих мору
Јадранском,
најлепшем мору на свету:

кличем весело сунцу,
галебу у брзome лету,
плавоме бескрају неба,
далеким венцима гора,
тицама: радости грана
и слави сунчана дана,

ал тебе преварио нисам,
ал тебе преварити нећу,
већ шта ћу,
када у грудима мојим
моје неспокојно срце,
као мала у крлетци шева
крилима бије и скаче,
и кликћућ
лети, радује се свему,
и свему песме пева?!

Пролетни хаос

Облаци иду пролетни
сулудо, ко зна куда!

Смеје се горски поточић
непрестано, као луда.

Јаблан прича непрекидно,
као брбљива жена.

Небеса зјапе нада мном,
као црква разрушена.

Мисао моја немирна
враћа се, диже и бега...

А ја...
...седећ сред свега овога
хтео бих смисао свега!?

Светли мистериј

Сунце утону у тихоме мору,
ко моје срце у мојој тишини.
Гледам их: оба леже у дубини.

Около сунца ореол светлости;
около срца ореол радости.

Спавају оба, као два близанца,
спокојни, срећни (тако ми се чини).

Ко зна колико прође векова
борбе у сунцу, докле не откри
чаробни тајну своје светлости!?

Ко зна колико прође година
борбе у срцу, докле не откри
чаробну тајну своје радости!?

С е н к е

Високо лете тице раздрагане.
Ја идем мислећ, главе оборене:
Све сенке тица падају на мене,
по моме путу, врх траве зелене.

Не дижем главе и не гледам тица:
али сваки покрет њиних брзих крила
у сенкама видим, и сву радост њину
по сенкама пратећ', крећем у даљину,
а са тицама душа у висину.

С т р а х

На прови, у круг седоше морнари;
у среди један млад, најмлађи пева;
слушају други: с главама на длану;
затим му цео круг гласно припева.

— О, како плови моћна лађа наша,
вал ју целива, тетоши и пљуска,
али, ако паде олуј са врхова,
велика лађа биће ситна љуска. —

Подигнув главе круг цео припева:

— Али, ако паде олуј са врхова,
велика лађа биће ситна љуска. —

— О, нека паде олуј са врхова,
и нека пуца катарка и врца,
не бојимо се узбеснела мора,
олују воле наша чврста срца.

Подигнув главе круг цео припева:

— Не бојимо се узбеснела мора,
олују воле наша чврства срца. —

— Ал наша лађа нек не приђе крају,
нек наше котве не дирну дно луке,
тамо нас змије отровне чекају,
са чврстим ланцем од две беле руке. —

Спустивши главе круг цео припева:

— Тамо нас змије отровне чекају
са чврстим ланцем од две беле руке. —

И плови лађа. Још морнари седе.
Душе им јарке нови пораз слуте.
Спустише главе дубоко, и ћуте.

Музика прошлости

Ко пева то тамо далеко?
Његова песма тако личи на моју!
Далеко је он и ја готово не знам,
да ли то неко пева, или ја слушам
давну неку песму своју.

Ко пева то тамо далеко?

Сигурно то не пева нико!
Али ја сам морао некада проћи
по тим стазама густим,
и како је свуда своја расипљем душу,
то мора да један њезин део
пева у тим жбуновима густим.

Песма воде

Пада, непрестано,
на мирну, спокојну воду
с висине, од некуда, кап:
тик, тик, тик;
пада и узалуд чека
да још понекоја паде,
да буде
као њезин срећни слик.

И паде још једна капља;
и пада наизменце оној:
глас јој дубљи по првој:
так, так, так;
прва се растужила капља,
што ова има глас тежак,
и дубок, и сувише јак.

Падају две малене капи,
наизменце се звукови чују:
настаје музика чудна,
(монотон био би слик):

по мирној површини воде
падају наизменце две капи,
чују се непрекидни звуци:
так, тик, тик, так, так, тик.

Песма дивљих голубова

У сенци широког бора,
на меку, зелену траву,
душу сам положио своју,
да јој шуморе бори,
да коси песме јој поју.

Тада на лиснату грану,
што се шири нада мном,
два брза голуба паше,
(два дивља голуба, брза)
у лишћу скрише се тамном
(као што парови срећни
у таму радо се губе);
слушам их, високо, нада мном
гугучу, гугучу мило
и кљунима, слатко, се љубе.

И сенци широког бора,
на меку, зелену траву,
душу сам положио своју,
да јој шуморе бори,
да коси песме јој поју.

И ова чудесна песма,
ова љубави песма:
песма двају другова,
песма љубећих свију,
песма најлепших снова,
капље, као мирисна смола,
у моју душу, што лежи
у сенци мирисног бора,
мирно, на зеленој трави,
као на кревету своме,
спокојна девица гола,
у свој својој девичјој слави.

И сенци широког бора,
на меку, зелену траву,
душу сам положио своју,
да јој шуморе бори,
да коси цесме јој поју.

Одједном, као ударац грома,
у мојем се срцу
чудан осећај јави,
па својим путничким штапом
лупих по грани, нада мном,
силно, да штап ми се сави.

Лепе се препаше тице,
лепе одлетеше тице...

а мени беше их жао.

У сенци широког бора,
на меку, зелену траву,
душу сам положио своју:
да јој шуморе бори,
да коси песме јој поју.

Разговор

— Како се зову ти мали, дивни цветови,
што ничу у једној души? —

— Зову их чудно: стихови. —

— Кажу (да ли је то истина?)
да цветају кад се у човеку
велико нешто руши? —

— О то би била страшна истина! —

— Реци, у каквој души и када
то чудно цвеће цвета? —

У души којом Бог влада,
у души, у којој се гради
високи, светли, дивни храм.

У души, у којој је
највећа стварност: сан!

Зимска ноћ

Нада мном дрвеће голо пружа
голе своје гране ка небу.

Кроз њих ја гледам, као на башту од ружа,
на безброј небеских трептавих звезда.

На некима од голих грана
црне се неки плодови чудни:
остаци радосних дана;
из њих се у брсноме лишћу,
давно, радосна хорила песма.

То су: пролетна мртва гнезда.

Замореност

Куд би ти хтела сада,
о, душо моја заносна?
Тамо, ваљда, куд некада
и она доба радосна,
кад није било облака
на који села ниси,
кад није било чунића
ког ти пратила ниси?

Ти иди куда зажелиш,
од данас ти си слободна:
ја те пратити не могу:
ни твоје луде мисли!

Моја је глава уморна
од твојих страшних заноса!

Р а д о с т

Љуља се цветна грана,
и бело пада цвеће
на траву и, на њој,
на дивну, разблуђену жену.

Косу је напунило њену,²
и њу сву дивну и белу,
као звездама мирисна снега.

А она мисли на њега,
и, гласно, од радости пева.

А од радости њене
цветна се заљуљала грана,
и бело падаће цвеће,
врх ове радосне жене,
целога божјега дана.

Ж е љ а

Она сва утону
у високој мирисној трави.

И сад, кадикад,
из тих мирисних дубина,
дижу се пут висина
залуд
два чудна и смела
свезана голуба бела:

њене две пребеле руке.

Заробљени ветар

Дошао је са севера
са својим муклим урликом;
на преплашено море
са бесном пао је виком:

и сва се спустише једра,
као беле, сплашене тице:
без својих осташе крила
све барке једрилице.

Из мора дигао је облак,
облак пребеле пене,
па крену влажан спрам гора
на стрме обала стене,
и паде на борову шуму
у хуци и хршуму.

Али, као Абсалон косом,
он се крилима заплео
у густом сплетеном грању;
па бије, кида се, хуји...

Сплашено збило се жбуње,
као сплашена деца,
кроз танко, танано шибље
све јеца, и јеца, и јеца,

А ветар заробљен хуји...

Слушам га изнад мене
где бесно бије и кида
све лишће са гране зелене:
и лишће пада на мене,
шушкаво, као свила,
као неко зелено перје
са његових олујних крила.

Круг Вечности

Ја славим те вечни,
тајни, неумољиви,
безобзирни и неодољиви,
бесконачни, трајни Животе!

Ти јуриш, хујиш попут олуја,
врх свега; ништа се не оте,
лудоме твојем лету вечном!

Сва земља сја од твоје светлости!
све Небо гори од твоје радости!

У теби ја са кликом полазим
са овим мојим ликом тренутним;
у теби ја мирно пролазим,
вечно се враћам, вечно долазим
као пут кружни, тајни, вечити:

и немогуће је
нама што јесмо икад не бити!

Успаванка

Љуља се срце у грудима
као гнездо на високој грани
пуној мирисна цвећа:
— спи, срце моје, спи!

А као што цвеће сипље се
у мало, радосно гнездо,
нека се, мирно, у тебе
мирисни сипљу сни,
па сањај да небом путујеш.

Много си се радовало,
спи, срце моје, спи. —

**Ближњему за забаву
себи за мир душе.**

